

ПРЕДГОВОР

Књига је намењена студентима Економског факултета у Бања Луци и рачуновођама за потребе практичне примене и стицања професионалних знања.

Полазећи од тога, уџбеник је на одговарајући начин структуриран уз обухват следећих 6 поглавља:

I РАЧУНОВОДСТВО ТРОШКОВА И УЧИНАКА

II РАЧУНОВОДСТВО СЕГМЕНТА ПОСЛОВАЊА

III РЕВИЗИЈА ЗАЛИХА

IV СТРУКТУРНИ ЕЛЕМЕНТИ РАЧУНОВОДСТВА ПРЕДУЗЕЋА

V СИСТЕМИ ОБРАЧУНА ТРОШКОВА – РАЧУНОВОДСТВО ТРОШКОВА И УЧИНАКА

VI МОТИВАЦИОНИ МЕХАНИЗАМ МЕНАЏМЕНТА

Прво поглавље - Рачуноводство трошкова и учинака обухвата избор система обрачуна трошкова, односно периодизације трошкова у смислу евидентирања и обрачуна трошкова и учинака. Презентује кључне области обрачуна трошкова и аналитички контни план. Графички и на интегрални начин приказује поступак отварања, вођења и затварања главне књиге класе 9 биланског контног оквира. Презентује рачуноводство трошкова и учинака конкретног предузећа на главној књизи и дневнику.

Друго поглавље - Рачуноводство сегмената пословања обухвата сложену проблематику идентификовања и билансирања финансијског резултата сегмената пословања. Истиче значај сегментног извештавања за менаџмент у усмеравању предузећа ка остваривању врхунског циља - максимирања добитка у дугом року. Ова проблематика од изузетне је важности за спознају саме методологије утврђивања резултата по сегментима, доношење одлука, али и организациону трансформацију и имплементацију савременог децентрализованог менаџмента у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања 8 - Сегменти по-

словања. Овај стандард обавезује предузећа, чије се дужничке и или сопствене хартије од вредности продају на финансијској берзи као и предузећа која намеравају да дужничке или сопствене хартије од вредности укључе на финансијску берзу, да сачињавају биланс сегмената пословања. Биланс сегмената пословања доставља се корисницима уз финансијске извештаје предузећа.

У поглављу је приказана и методологија вођења главне књиге рачуноводства сегмената пословања од отварања до закључка на рачунима класе 9. Презентован је пример обрачуна трошкова, прихода, те израда интерних биланса успеха три идентификована пословна сегмента конкретног предузећа, као и припрема консолидованог биланса успеха предузећа, а у складу са захтевима МСФИ 8 - Сегменти пословања.

Треће поглавље - Ревизија залиха садржи поступке и методологију, које ревизор примењује са крајњим циљем, уверавања у стварност билансирања залиха, утврђивања скривених губитака, те оцене материјалне значајности грешака у оквиру билансирања залиха.

Четврто поглавље - Структурни елементи рачуноводства предузећа полази од информационих циљева, као исходишта рачуноводственог структурирања и информисања. Презентује задатке те информациону усмереност и значај финансијског рачуноводства. Приказује управљачко рачуноводство са аспектом: задатака, обележја, разлика у односу на финансијско рачуноводство, настанка у оквиру рачуноводства трошкова, кључних активности те праћење развоја организационе структуре и мењања. Рачуноводство трошкова као подсистем савременог рачуноводства приказано је са аспекта задатака, садржине, врсте извештаја, централне улоге у управљачки оријентисаног рачуноводства.

Пето поглавље - Системи обрачуна трошкова презентује системе обрачуна по укупним и варијабилним трошковима са аспекта основне концепције, циљева, методолошких специфичности, информационих предности и недостатака као и проблематику устројства документације о интерним економским промјенама.

Шесто поглавље - Мотивациони механизам менаџмента

фокусира се на рачуноводство трошкова, рачуноводствено пла-
нирање, контролу и анализу, односно управљачко рачуноводство
у функцији мотивисања, као управљачке активности од пресуд-
ног значаја.

По мишљењу аутора, на изложени начин структурирано излагање обезбеђује интегралност проблематике рачуноводства трошкова, у функцији финансијског рачуноводства и екстерног извештавања, те имплементације управљачког рачуноводства и информационе подршке савременог менаџмента.

Аутори

У Бања Луци,

април 2010. године

4.1. Вредност и значај материјала	14
4.2. Поруџивачко материјално производство	15
4.3. Поруџивачко материјално производство и горњи ниво	16
4.4. Радни материјал и производни материјал	17
4.5. Поруџивачко материјално производство и расподела	18
4.6. Контрола трошкова производа и полу производа	19
4.7. Контрола трошкова полу производа	20
4.8. Контрола трошкова производа	21
4.9. Контрола трошкова производа и полу производа	22
4.10. Контрола трошкова производа и полу производа	23
4.11. Контрола трошкова производа и полу производа	24
4.12. Контрола издавања материјала и производа из складишта	25
4.13. Контрола трошкова стапајања за царину, трошкова производног материјала и производа робници који су складиште у финансијском разуму	26
4.14. Чековачко квалитетче преноса трошкова издавања, складиш- тве и помоћне дејствије	27
4.15. Контрола трошкова материјала и полу производа	28
4.16. Снагату и постојаност трошкова материјала и полу производа	29
4.17. Обичну и специјалну буџетирању у стручним трошковим поделама	30